

LAUSUNTOKYSELY: Hallituksen esitykset eduskunnalle laeiksi julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista, alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta ym. sekä laiksi kotoutumisen edistämisestä

Tervetuloa vastaamaan lausuntokyselyyn I) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista, laiksi alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta ja laiksi yksityisistä rekrytointipalveluista sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta sekä II) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä.

I. Esitys sisältää kolme uutta lakiehdotusta:

1. lakiehdotus: laki julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista
2. lakiehdotus: laki alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta
3. lakiehdotus: laki yksityisistä rekrytointipalveluista.

Seuraavat voimassa olevat lait kumottaisiin:

- laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)
- laki työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014)
- laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (7/2014)
- laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi (9/2013)
- laki sosiaalisista yrityksistä (1351/2003).

Lisäksi muutettaisiin työttömyysturvalakia ja eräitä muita lakeja.

II. Esitys laiksi kotoutumisen edistämisestä

Esitys sisältää ehdotuksen laiksi kotoutumisen edistämisestä, joka korvaisi voimassa olevan lain (1386/2010).

Lausuntopyyntöaineistossa on kyselylomake pdf-muotoisena.

Lausunnot pyydetään antamaan 16.6.2017 klo 16.15 mennessä.

Huom! Kyselyn avovastaus-kenttien enimmäispituus on 4000 merkkiä. Mikäli tämä ei riitä, voitte lähettää lausuntonne myös sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@tem.fi .

Kyselyyn vastaamista ei ole mahdollista välillä keskeyttää, vaan kyselyyn on vastattava kerralla. Kyselyssä ei myöskään pysty palaamaan taaksepäin aiemmalle sivulle tarkistamaan tai muuttamaan vastausta sen jälkeen kun "Seuraava"-painiketta on painettu. Kysely on suomenkielinen, mutta vastaukset voi antaa myös ruotsiksi.

Vastauksen lähettäminen: Kun vastaus on valmis, paina kyselylomakkeen lopussa olevaa "Lähetä" -painiketta. Tämän jälkeen kyselystä aukeaa "Kiitos-viesti", mikä osoittaa, että vastaus on lähtenyt onnistuneesti.

Ole ystävällinen ja kirjoita sähköpostiosoitteesi:

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi

Kainuun TE-toimisto

1) * Vastaajataho

- kunta
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- julkisomisteinen yhtiö
- ministeriö
- ELY-keskus
- TE-toimisto
- aluehallintovirasto (AVI)
- muu valtion viranomainen
- järjestö
- joku muu, mikä

2) * Vastaajatahon vastuuhenkilön sähköpostiosoite

tiina.veijola@te-toimisto.fi

1. Laki julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista

Ehdotetun julkisia rekrytointi- ja osaamispalveluja koskevan lain keskeisenä sisältönä olisi työnhakijan palveluprosessin määrittely (2 luku) sekä niiden rekrytointi- ja osaamispalveluiden määrittely, joita jokaisessa maakunnassa olisi oltava tarjolla (3 luku). Rekrytointipalveluna maakunnan tulisi välittää tietoa osaavan työvoiman saatavuudesta ja työtilaisuuksista, antaa rekrytointiin ja työnhakuun liittyvää neuvontaa sekä yhteen sovittaa työtilaisuuksia ja työnhakijoita. Osaamispalveluna maakunnassa tulisi olla tarjolla ammatinvalinta- ja uraohjausta sekä kasvupalvelukoulutusta. Maakunta voisi lisäksi järjestää muita rekrytointia ja työnhakua tukevia sekä osaamista kehittäviä palveluja. Muista palveluista määriteltäisiin tarkemmin ainoastaan työkokeilu (4 luku). Muutoin palveluiden sisältöä ei määriteltäisi.

3) 1 luku Yleiset säännökset, kommentit:

Laissa tulisi määritellä, että maakunnalla on vastuu palveluprosessista. Erityisesti vastuu palveluprosessista korostuu valinnanvapaustilanteessa. Mikäli palveluprosessin vastuu jää lain tasolla määrittelemättä, vaarana on palveluprosessin pirstaloituminen, joka ei toteuta uudistuksen keskeisenä tavoitteena mainittua kustannustehokkuuden periaatetta. 1 luvun 3 §: mukainen tasapuolisuus ei välttämättä toteudu alueellisesti, koska maakunnan sisällä on kuntia, joiden työttömille työnhakijoille ei saada järjestettyä palveluja yhdenmukaisesti.

1 luvun 1 §:ssä viitataan kasvupalvelulain Uudenmaan erillisratkaisua koskien. Viittaus on mainitun lain 25 §:ään, joka koskee kasvupalvelujen monimuotoisuutta ja yhdessä käytettävyyttä. Tässä lienee tarkoitettu viitattavan kasvupalvelulain 37 §:ään, joka koskee Uudenmaan erillisratkaisua.

Hallituksen esityksen keskeisiä ehdotuksia kuvaavassa luvussa sivulla 70 todetaan, että rekrytointipalvelun perustan muodostaisi digitaalinen palvelualusta "Työmarkkinatori", jossa työtilaisuudet ja työnhakijat kohtaavat. Käytännön haasteena on se, että asiakkailla on haasteita jo nykyisten sähköisten TE-palvelujen käytössä eikä kaikilla ole mahdollisuutta käyttää verkkopalveluja. Hallituksen esityksen lähtökohtana näyttää olevan asiakkaan omatoimisuuden ja aktiivisuuden lisääminen sekä digitaalisten palvelujen

ensisijaisuus. Kyseiset hallituksen esityksen tavoitteet toteutuvat vain niiden asiakkaiden kohdalla, joilla on sekä mahdollisuus että kyky käyttää digitaalisia palveluja.

Hallituksen esityksen keskeisiä ehdotuksia kuvaavassa osiossa sivulla 73 todetaan, että tilanteet, joissa työnhakijalle asetetaan korvaukseton määräaika, vähentyisivät. Kyseisestä väitteestä ei käy ilmi se, millä perusteella tähän johtopäätökseen on päädytty ja onko väitteellä mitään asiaperustaa. Esitettäessä kyseisenkaltaisia väitteitä on pystyttävä esittämään myös se, mihin arvio perustuu, jotta väitteen todenperäisyys ja paikkansa pitävyys voidaan vaikeudetta todeta.

Hallituksen esityksen yhteiskunnallisten vaikutusten osiossa sivulla 92 puhutaan niin sanotusta työttömyysturvan aktiivimallista, jossa työttömyysetuus maksettaisiin 65 työttömyyspäivältä 4,65 prosentilla alennettuna, jos henkilö ei 65 edeltävän työttömyyspäivän aikana ole osoittanut aktiivisuutta olemalla työssä yleensä yhtä työssäoloviikkoon luettavaa viikkoa tai viittä päivää työllistymistä edistävässä palvelussa. Kyseinen työttömyysturvan aktiivimalli on selkeässä ristiriidassa hallituksen yleisen norminpurkua koskevan tavoitteen kanssa. Päinvastoin työttömyysturvan aktiivimalli lisää byrokratiaa ja normeja, mikä on omiaan vähentämään kustannustehokkuutta. Lisäksi on huomattava, että kysymys on kansalaisten toimeentulosta. Huolestuttavaa työttömyysturvan aktiivimallissa on, hidastuttaako se työttömyysturvan maksatusta ja johtaako se lisätyöhön myöhemmin sen perusteella mahdollisesti työttömyysturvaa takaisin perittäessä.

4) 2 luku Työnhakijan palveluprosessi, kommentit:

2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan työttömän työnhakijan työnhaun voimassa olo päättyy, jos työnhakija ei vähintään seitsemän päivän välein ilmoita siihen tarkoitettussa verkkopalvelussa työnhakunsa jatkumisesta ja aktiiviseen työnhakuunsa liittyvistä toimista. Maakunta tai palveluntuottaja voi painavasta syystä hyväksyä muun kuin verkkopalvelussa tehdyn ilmoituksen edellä tarkoitetuista seikoista.

Mainittu aktiivisen työnhaun velvoite on ylipäätään järkevää asettaa vain niille työttömille työnhakijoille, joilla on tosiasialliset työllistymisen mahdollisuudet. Henkilöryhmiä, joille ei ole järkevää asettaa aktiivisen työnhaun velvoitetta ovat esimerkiksi työkyvyttömät, jotka eivät ole sairauspäivärahan piirissä sekä päihderiippuvaiset, joiden päihderiippuvuutta lääkäri ei tulkitse sairaudeksi. Tähän liittyvänä epäkohtana on mainittava myös se, että lääkärit eivät usein myönnä sairauslomaa työttömille. Mainittu tilanne johtaa siihen, että sairautensa vuoksi työkyvyttömät henkilöt ovat työnhakijoina, vaikka heidän kuuluisi tosiasiallisesti olla sairauslomalla. Tarkoituksenmukaista ei ole myöskään asettaa aktiivisen työnhaun velvoitetta työttömän statuksella oleville seuraaville henkilöryhmille: lomautetuille, työkyvyn selvittelyssä oleville, sosiaalista kuntoutusta hakeville tai tämän palvelun piirissä oleville, kuntouttavaan työtoimintaan hakeville tai sen piirissä oleville, eläkettä hakeville tai eläkepäätöstä odottaville, koulutukseen hakeville nuorille, työkokeilupaiikkaa etsiville, päihdekuntoutuksessa oleville sekä sosiaalitoimen ja TE-toimiston aktivoinnin piirissä oleville. Lisäksi aktiivisen työnhakuelvoitteen asettaminen nykyisen työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun ja tuetun työllistymisen linjan asiakkaille ei ole järkevää.

Mikäli työtön työnhakija ei ole työkykyinen, paras vaihtoehto asiakkaalle olisi olla sosiaalitoimen toimeentulon piirissä. Kuvatunlaisessa tilanteessa olevan asiakkaan kannalta tarkasteltuna aktiivinen työnhakuelvoite on nöyryyttävä toimenpide, koska tosiasiallisesti asiakas ei ole kykenevä tekemään työtä. Lisäksi aktiivista työnhakua seuraavan kokonaisprosessin tehokkuuden kannalta tämä ei ole järkevää eikä tarkoituksenmukaista.

Aktiivisen työnhaun velvoite on omiaan lisäämään näennäistä työnhakua, joka lisää työnantajien työtaakkaa heidän joutuessaan käsittelemään suuren määrän niin sanottuja epäaitoja työhakemuksia. Aktiivisen työnhaun velvoitteen valvonta lisää huomattavasti viranomaisen valvontatyötä. Lisäksi hallituksen esityksen perusteella jää epäselväksi se, millä tavoin aktiivisen työnhaun seurannan on käytännössä tarkoitettu tapahtuvan: edellytetäänkö tässä suhteessa työttömältä työnhakijalta näyttöä työpaikkojen hakemisesta vai luotetaanko työttömän työnhakijan omaan ilmoitukseen

työpaikkahakemusten lukumäärästä? Miten työn hakeminen käytännössä määritellään? Riittääkö tässä esimerkiksi se, että työtön työnhakija on puhelimitse tiedustellut työnantajalta työtä?

Hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perustelujen sivulla 74 puhutaan tilanteesta, jossa avoimia työpaikkoja tai työnhakijan palvelutarpeen mukaisia työllistymistä edistäviä palveluja ei välttämättä ole aina tarjolla. Tällaisissa tilanteissa työnhakija ja maakunta tai palveluntuottaja voisivat sopia muista tavoista, joilla työnhakija edistää omatoimista osaamistaan, työnhakuaan, työllistymistään tai yritystoiminnan aloittamista. Näiden tavoitteiden edistäminen on ymmärrettävä laajasti, ja se pitäisi sisällään esimerkiksi kotoutumiseen ja elämänhallintaan liittyviä toimia. Epäselväksi jää se, mitä mainitut toimet voisivat käytännössä olla. Epäselväksi jää myös se, onko tai minkä verran harkintaa mainittujen toimien suhteen olisi käytettävissä. Mikä riittää elämänhallintaan liittyväksi toimeksi esimerkiksi syrjäseuduilla? Voidaanko tässä suhteessa riittävänä pitää esimerkiksi sosiaalitoimen asiakkuutta? Tässä on otettava huomioon myös se, että kaikilla asiakkailla ei ole tarvetta oman osaamisensa kehittämiseen. Miten näiden asiakkaiden kohdalla toimitaan tilanteessa, jossa haettavia työpaikkoja ei ole eikä asiakkaalla ole myöskään tarvetta muille työllistymistä edistäville palveluille?

Hallituksen esityksen lähtökohtana näyttää olevan ajatus aktiivisista ja omatoimisista asiakkaista. Käytännössä tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa kaikkien asiakkaiden kohdalla: esimerkiksi nykyisen TE-toimiston tuetun työllistymisen linjan kaikkein haastavimmat asiakkaat ovat tilanteessa, jossa on edettävä prosessimaisesti asiakasta tukien. Työttömän työnhakijan työllisyyttä tukevia palveluita ei ole saatavissa jatkuvasti siten, että asiakas voisi aina edetä palvelusta toiseen ilman katkoksia, vaan tosiasiallisesti palvelusta toiseen siirryttäessä on väliaikoja, jolloin asiakas ei ole minkään tukevan palvelun piirissä. Lisäksi on huomattava, että työttömät työnhakijat tarvitsevat myös aikaa edetäkseen palvelusta toiseen askel kerrallaan. Onko mainitun asiakasryhmän suhteen huomioitu aktiivisen työnhaun veloitteessa se, että järjestelmä antaisi aktiivisen työnhaun mahdollisuuden vasta siinä vaiheessa, kun asiakas on edennyt työllistymisen vaiheeseen? Työllistymisen vaiheessa esimerkiksi tuetun työllistymisen linjan asiakkaista harva kykenee hakemaan suoraan avoimille työmarkkinoille, vaan monet asiakkaat tarvitsevat työllistykseen palkkatukea ja välityömarkkinoita.

Kolmen kuukauden välein tarkastelu aktiivisessa työnhaussa ei välttämättä sovi kaikkiin tilanteisiin. Asiakas voi esimerkiksi olla aloittamassa lähiaikoina asepalveluksen, jäämässä äitiyslomalle tai odottamassa eläkepäätöstä. Kyseisissä tilanteissa muodostuu odotusajoja, joissa kuitenkin on tiedossa tilanteen muuttuminen lähiaikoina. Näissä tilanteissa tiukka kolmen kuukauden välein tehtävä palvelutarpeen arviointi ei ole tarkoituksenmukainen, vaan palvelutarpeen arviointi tulisi kohdistaa niihin asiakkaisiin, jotka selkeästi hyötyvät siitä. Harkinnan arvoinen menettely voisi olla se, että tilanteen vaatiessa olisi mahdollisuus tehdä aktiivisen työnhaun korvaavia pidempikestoisia suunnitelmia, koska aina työllisyyttä edistäviä palveluja ei saada järjestymään kolmen kuukauden aikana. Näin ollen kolmen kuukauden ajanjaksossa tulisi olla joustoa. Lisäksi asiakkaan aktiivista viikottaista työnhakua koskeva säännös ja palvelutarpeen kolmen kuukauden välein tarkastelu eivät muodosta yhtenäistä kokonaisuutta. Tämänkin vuoksi olisi perusteltua, että aktiivista työnhakua seurattaisiin samassa syklissä kuin tehdään palvelutarpeen arvio eli pääasiassa kolmen kuukauden välein.

Hallituksen esityksessä korostetaan alueellista liikkuvuutta. Miten taataan kaikkein heikoimmassa asemassa oleville muuton mahdollisuus taloudellisessa mielessä: löytyykö asuntoa, jääkö mahdollisesti kahden asunnon loukkuun ja miten rahat riittävät uuden työn vastaanottamisesta aiheutuviin kustannuksiin? Tilanne johtaa käytännössä Suomen jakautumiseen Etelä- ja Pohjois-Suomeen, jolloin tässä suhteessa alueellinen tasa-arvoisuus ei toteudu.

2 luvun 7 §:ssä säädetään työnhaun uudelleen aloittamisesta. Työnhaun voisi aloittaa uudelleen pyytämällä sitä verkkopalvelussa tai henkilökohtaisesti. Seitsemän päivän välein tehtävä ilmoitus aktiivisesta työnhausta verkossa voi lisätä merkittävästi kasvupalveluissa työskentelevien työtaakkaa esimerkiksi verkkoyhteysongelmatilanteissa sekä tilanteissa, joissa asiakkaalla ei ole muutoin mahdollisuutta verkkoasiointiin. Lisäksi työnhaun katkeaminen aktiivisen työnhakuelvoitteen ilmoittamisen

laiminlyöntitilanteissa voi aiheuttaa turhia katkoksia työttömyysturvan maksamiseen ja johtaa tilanteisiin, joissa asiakaspalvelupisteet ruuhkautuvat työnhaun uudelleen aloittamista pyytävistä asiakkaista. Lisäksi mainitussa säännöksessä edellytetään asiakkaan sitoutumista palveluun. Yksityiskohtaisista perusteluista ei kuitenkaan käy ilmi se, millä tavoin asiakkaan sitoutuminen palveluihin todetaan. Riittääkö tässä asiakkaan oma vakuutus palveluihin sitoutumisesta? Lain sanamuodon mukaan ei ole ajateltavissa vaihtoehto, jonka mukaan asiakkaan palveluihin sitoutumisen arviointi jätettäisiin asiakkaan myöhemmän toiminnan varaan, koska asialla on vaikutusta työttömyysturvan maksamiseen ja sitä kautta asiakkaan toimeentuloon.

2 luvun 8 §:n työnhakijan palvelutarpeen arvioinnin yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 100) mainitaan, että nykytilasta poiketen palvelutarpeen arvioinnin ei nimenomaisesti edellytettäisi tapahtuvan haastattelussa. Tämä mahdollistaisi palvelutarpeen arvioimisen esimerkiksi digitaalisesti. Pääsääntöisesti ensimmäinen palvelutarpeen arviointi tapahtuisikin digitaalisesti verkkopalvelussa. Digitaalisen palvelutarpeen arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota siihen, että kysymysten asettelu ohjaa palvelutarvetta, mikä asettaa kysymysten asettelulle suuret vaatimukset. Käytännössä palvelutarpeen arviointi edellyttää paljon tarkentavia kysymyksiä ja asiantuntijan havainnointia. Mikäli kysymysten asettelu on liian pintapuolinen, se ei välttämättä tunnista kaikkia työnhakuun vaikuttavia seikkoja, kuten päihderiippuvutta. Näistä seikoista kertominen ei välttämättä ole helppoa, ja asiakas saattaa siksi jättää näitä työnhaun kannalta olennaisia seikkoja kertomatta. Huolta aiheuttaa se, miten työnhaun vahvan aloituksen tavoite toteutuu, kun digitaalinen palvelutarpeen arviointi sisältää paljon kriittisiä kohtia, jotka saattavat johtaa epäonnistuneeseen palvelutarvearvioon ja sitä kautta tehottomuuteen palveluun ohjauksessa. Digitaalinen palvelutarvearvio on väistämättä pintapuolinen. Esimerkkinä voidaan mainita pitkäaikaistyöttömyyden riskiä seuraava mittari, jossa joillakin kohdilla on liian suuri painoarvo. Toisaalta kyseinen mittari ei huomioi alueellisia eroja esimerkiksi työpaikkojen määrässä, mikä voi vaikuttaa oleellisesti kunkin alueen työllistymismahdollisuuksiin. Valtakunnallisesti tarkasteltuna tietyn ammattialan työpaikkoja voi olla runsaasti tarjolla, mutta alueellisesta näkökulmasta tilanne voi vaihdella suurestikin. Lisäksi on huomattava, että kaikilla työttömillä työnhakijoilla ei ole käytettävissään pankkitunnuksia tai muutoin pääsyä verkkoon, jossa he voisivat aloittaa työnhakunsa ja tehdä tässä yhteydessä palvelutarpeen arvioinnin digitaalisesti. Hallituksen esityksestä ei käy ilmi, miten näiden asiakkaiden palvelutarpeen arviointi ensi vaiheessa hoidetaan.

5) 3 luku Rekrytointi- ja osaamispalvelut, kommentit:

Kasvupalvelukoulutus ei ole nimivalintana onnistunut, koska se ei kuvaa millään tavalla palvelun sisältöä. Tämän vuoksi koulutukselle tulisi keksiä muu, asiakkaalle palvelun sisältöä paremmin kuvaava nimi. Onko järkevää yrittää kuvata yhdellä koulutusnimikkeellä keskenään erilaisia koulutuksia? Jokaiselle koulutustyyppille eli yrityskoulutukselle, kotoutumiskoulutukselle ja ei-tutkintoon johtavalla koulutukselle voisi olla oma, erillinen nimensä.

Lakiehdotuksen 3 luvun 13 §:ssä tulisi olla maininta työvoimakoulutuksesta, työttömyysetuudella tuetusta omaehtoisesta opiskelusta ja palkkatuetusta työstä osaamisen kehittämisen mahdollisuuksina sekä ao. säädös- ja pykäläviittaukset. Asianmukaiset viittaukset selkiinnyttäisivät lain soveltamista.

6) 4 luku Työkokeilu, kommentit:

-

7) 5 luku Työllistämisvelvoite, kommentit:

5 luvun 28 §:n mukaan kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Lakiehdotuksesta ei käy ilmi, onko työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttymistä tarkasteltava viikoittain kunkin työttömän työnhakijan

osalta. Hallituksen esityksestä ei käy ilmi, kenen vastuulle kuuluu työllistämiselvoitteen kertymisten seuraaminen.

8) 6 luku Erinäiset säännökset, kommentit:

Lakiehdotuksen 6 luvun 32 §:ssä säädetään tiedonsaantioikeudesta. 2 momentin mukaan maakunta voisi antaa palveluntuottajalle henkilöasiakasta koskevat tiedot, jotka olisivat välttämättömiä palvelun tuottamiseksi. Tietojen luovuttamiseen ei tarvittaisi asiakkaan suostumusta. Jo nyt on esiintynyt tilanteita, joissa asiakas on ilmoittanut, ettei halua omia tietojaan luovutettavan yksityiselle palveluntuottajalle.

9) 7 luku Voimaantulo, kommentit:

-

2. Laki alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta

Alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta annettavalla lailla on tarkoitus siirtää maakunnan liittojen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten rahoitustehtäviä perustettaville maakunnille ja Uudenmaan kuntayhtymälle. Lisäksi laissa olisi tarkoitus säätää eräistä ministeriöiden myöntämistä tuista. Laki koskisi sekä kansallista varoista että Euroopan unionin varoista myönnettäviä tukia. Tukimuodot pysyisivät pitkälti nykyisen kaltaisina ja suurin muutos koskisivin tukea myöntäviä tahoja, joita olisivat yleensä maakunnat.

10) 1 Luku Yleiset säännökset, kommentit:

-

11) 2 Luku Yritykselle myönnettävät tuet, kommentit:

2 luvun 3 §:ssä säädetään tuesta yritystoiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen. Kyseinen tuki korvaisi nykyisen starttirahan. 2 luvun säännöksistä tai yksityiskohtaisista perusteluista ei käy ilmi, miten kyseinen tuki määräytyy. Tuen määrässä tulisi voida huomioida tilanteet, joissa yritystoimintaa on käynnistämässä useita henkilöitä. Tällöin yrityksen perustajien lukumäärä tulisi voida ottaa huomioon tuen suuruutta määrättäessä, vaikka hallituksen esityksen perustelujen mukaan tuki kohdennetaan yritykselle eikä sen tarkoituksena ole starttirahan tapaan yrittäjän toimeentulon turvaaminen.

12) 3 Luku Voittoa tavoittelemattomalle oikeushenkilölle myönnettävät tuet kehittämis- ja investointitoimintaan, kommentit:

-

13) 4 Luku Palkkatuki, kommentit:

Maakunnan tulee tehdä aina päätökset palkkatuen myöntämisestä tuen suuruudesta riippumatta. Yhdenvertaisuuden ja puolueettomuuden turvaaminen edellyttävät viranomaistyötä eli näitä tehtäviä ei tule siirtää yksityisen tahon päätettäväksi. Jääviys voi vaarantua yksityisen tahon päättäessä palkkatuesta.

14) 5 Luku Tuen hakeminen, myöntäminen ja maksaminen, kommentit:

-

15) 6 Luku Tuen palauttaminen ja takaisinperintä sekä maksatuksen lopettaminen, kommentit:

-

16) 7 Luku Euroopan unionin rakennerahastoja koskevat erityissäännökset, kommentit:

-

17) 8 Luku Erinäiset säännökset, kommentit:

-

18) 3. Laki yksityisistä rekrytointipalveluista. Kommentit:

=

19) 4. Laki sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta. Kommentit:

=

5. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta

Työttömyysturvalain keskeisimmät muutokset koskevat työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanoon liittyvien tehtävien siirtämistä TE-toimistoilta työttömyyskassojen, Kansaneläkelaitoksen ja maakuntien hoidettavaksi. Tehtävien siirtämisestä säädetäisiin pääosin 11 – 14 luvussa.

Lisäksi työttömyysturvan seuraamusjärjestelmää muutettaisiin siten, että keskeistä jatkossa olisi työnhakijan aktiivisen työnhaun seuraaminen. Tätä koskevat säännökset olisivat pääosin 2 a luvussa.

20) 1 luku Yleiset säännökset, kommentit:

Työttömyysturvan hallinta ei ole jatkossa selkeästi kenenkään vastuulla, vaan vastuu hajaantuu liikaa. Työttömyysturvatehtävien järjestäminen asettaa tietojärjestelmälle valtavia haasteita, mikäli työttömyysturva-asioita koskevia tietoja joudutaan siirtämään toimijalta toiselle. Tavoitteena on yksinkertaisen työttömyysturvajärjestelmän luominen. Kuitenkaan mikään hallituksen esityksessä ehdotetuista vaihtoehdoista ei täytä tätä yksinkertaisuuden vaatimusta.

Hallituksen esityksen nykytilan kuvauksessa sivulla 3 kuvataan liikkuvuusavustuksen vähäistä käyttöä. Käytännössä on esiintynyt tilanteita, joissa viime vuodenvaihteen uudistuksen jälkeen esimerkiksi Kajaanista Helsinkiin työn vuoksi muuttava henkilö ei ole saanut liikkuvuusavustusta, koska työmatka ei ole ollut Helsingissä 1,5 tuntia suuntaansa. KELE on näissä tilanteissa vaatinut hakemukseen asiakkaan asuinpaikan ja työpaikan osoitteen Helsingissä sekä pyytänyt ilmoittamaan näiden osoitteiden välisen työmatkan. Tällä perusteella liikkuvuusavustushakemukseen on tehty kielteinen päätös. Käytännössä tuskin kukaan työn vuoksi uudelle paikkakunnalle muuttaessaan hakeutuu asumaan 1,5 tunnin työmatkan päähän työpaikastaan. Tämä tulkinta voi selittää liikkuvuusavustuksen vähäistä käyttöä tilastollisesti tarkasteltuna.

Hallituksen esityksen tavoitteita ja keskeisiä ehdotuksia käsittelevän osuuden sivulla 9 mainitaan, että työttömyysturvalaissa säädetty päätoimisen opiskelijan määritelmä vastaisi opintotukilainsäädäntöön esitettyjä muutoksia. Tämä työttömyysturva- ja opintotukilain yhdenmukaistaminen on hyvä asia. Tärkeintä

on huolehtia siitä, että järjestelmissä ei muodostu niin sanottuja väliinputoamistilanteita, joissa henkilö ei saa mitään etuutta.

21) 2 luku Etuuden saamisen yleiset työvoimapolitiittiset edellytykset, kommentit:

Hallituksen esityksen mukaan maakunnan on annettava edelleen työttömyysturvalain mukaisia lausuntoja työnhausta ja työllistymistä edistävistä toimenpiteistä. Ainoastaan toimenpiteen aikainen seuranta olisi hallituksen esityksen mukaan siirtymässä etuuden maksajalle. Tässä vaarana on järjestelmän sirpaloituminen. Mahdollisuuksien mukaan työttömyysturvatehtävistä on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus, ja tätä kokonaisuutta koskevat tehtävät olisi annettava yhden tahon hoidettaviksi.

22) 2 a luku Työvoimapolitiittisesti moitittava menettely, kommentit:

Onko hallituksen esityksessä tarkoitettu kumota 2 a luvun 14 §:n 1 momentin säännös toistuvasta työvoimapolitiittisesti moitittavasta menettelystä? Hallituksen esityksestä ei käy ilmi, onko mainittu säännös tarkoitettu poistaa vai säilyykö ko. kohta.

Ks. lisäksi kommentit kohdassa 4.) Laki julkisista rekryointi- ja osaamispalveluista, 2 luku työnhakijan palveluprosessi.

23) 5 luku Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset, kommentit:

-

24) 6 luku Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto, kommentit:

-

25) 7 luku Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset, kommentit:

-

26) 9 luku Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu, kommentit:

Lain yksityiskohtaiset perustelut, s. 157, 8 §, 2. kappale: työttömyysturvalaissa ei säädettäisi työnhakijan kuulemisesta ennen päätöksen tekemistä. Työnhakijaa olisi kuitenkin kuultava hallintolain (434/2003) 34 §:n perusteella. HUOM.! Työttömyysturvalain 8 §:ään on otettava viittaussäännös hallintolain kuulemistä koskevaan 34 §:ään.

27) 10 luku Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavaa etuutta koskevat säännökset, kommentit:

-

28) 10 a luku Kulukorvaus, kommentit:

-

29) 11 luku Toimeenpanoa koskevat säännökset, kommentit:

-

30) 12 luku Muutoksenhaku, kommentit:

-

31) 13 luku Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset, kommentit:

-

32) 14 luku Erinäisiä säännöksiä, kommentit:

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

33) Vuorotteluvapaan toimeenpanoon liittyvät tehtävät siirrettäisiin TE-toimistoilta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle. Lisäksi tehtäisiin vuorotteluvapaasijaista koskevia muutoksia. Kommentit:

9 § sijainen. On hyvä, että vastuu vuorotteluvapaan sijaisen edellytyksistä siirtyy maksajalle. Tämä on perusteltua siksi, että tällöin kaikki vuorotteluvapaata koskevat tehtävät kuuluvat samalle toimijalle.

Muutoksiin liittyviä muita lakeja:

- **Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta**

- **Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

- **Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta**

- **Laki valtion virkamieslain 5 a §:n muuttamisesta**

- **Laki valmiuslain 99 §:n muuttamisesta**

- **Laki taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta**

34) Kommentit muutoksiin liittyvistä laeista:

-

Laki kotoutumisen edistämisestä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kotoutumisen edistämisestä. Voimassa oleva laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) kumottaisiin. Lain tarkoituksena olisi edistää kotoutumista ja hyviä väestösuhteita. Esityksessä säädettäisiin kotoutumisen edistämisestä selkeästi ja johdonmukaisesti ottaen huomioon maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä aluekehitys- ja kasvupalvelu-uudistusten edellyttämät kotouttamista koskevat muutostarpeet. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kotoutumista edistävästä palveluista ja viranomaisten tehtävistä kotoutumisen edistämisessä samoin kuin kotouttamisen yhteensovittamisesta ja seurannasta hallinnon eri tasoilla. Kotoutumisen edistämisen suunnittelu ja kehittäminen yhteen sovitettaisiin maakunnan ja kunnan muun suunnittelun kanssa.

35) 1 luku Yleiset säännökset, kommentit:

-

36) 2 luku Kotoutumista edistävät palvelut, kommentit:

-

37) 3 luku Kotoutumisen edistäminen maakunnassa, kommentit:

-

38) 4 luku Kotoutumisen edistäminen kunnassa, kommentit:

-

39) 5 luku Valtion kotoutumista edistävät toimet, kommentit:

-

40) 6 luku Ilman huoltajaa maassa asuvaa lasta koskevat säännökset, kommentit:

-

41) 7 luku Rekisterisäännökset, kommentit:

-

42) 8 luku Erinäiset säännökset, kommentit:

-

43) 9 luku Voimaantulo, kommentit:

-